

Az ügy száma: Pfv.VII.21.040/2020/6.

A tanács tagjai: Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Bercsényi Gábor ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Zugfil Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés teljesítése és kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.001/2020/9. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pécsi Törvényszék 15.G.21.276/2016/88. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 368.000 (háromszázhatvannyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak –

felhívásra – 1.265.900 (egymillió-kétszázhatvanötezer-kilencszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes többek között technikai sportokban szereplő versenyzők – köztük Gy A motorversenyző (a továbbiakban: versenyző) – menedzselésével foglalkozik, ennek érdekében kommunikációs és reklámtevékenységet folytat. Az alperes gépek szerelésével, javításával, karbantartásával, illetve speciálisan nagynyomású víztechnológia alkalmazásával foglalkozik. Korábban maga is nyújtott anyagi támogatást a versenyző részére, amelynek nagyságrendje 150.000-300.000 Ft között mozgott éves szinten.

[2] A felperes mint a versenyző vonatkozásában hirdetési és reklámjogosultságokkal is rendelkező társaság 2015. november 2-án, 2015. november 19-én és 2016. március 4-én bemutatkozó anyagokat küldött az alperesnek a versenyző korábbi eredményeiről, 2016-ra vonatkozó terveiről, valamint reklámértékéről. A versenyző 2016-ra vonatkozó tervei között az alábbi O futamokon való részvétel is szerepelt: 2016. május 14-15. V - dupla futam, július 1-3. M, július 29-30. Mi, október 7-9. M. A peres felek 2016. március első felében személyes megbeszélést is tartottak. Ennek során a versenyző 2016-os terveiről, többek között az O N Bajnokságon, valamint O világbajnoksági futamokon (MP vagy SB) való indulására vonatkozó szándékáról is szó volt.

[3] Ilyen előzményeket követően 2016. március 21-én a felperes mint reklám-közzétevő és az alperes mint reklámozó 2016. április 1-től 2017. március 31-ig terjedő határozott időre szóló megállapodást kötöttek. Abban felperes – egyebek mellett – vállalta, hogy elhelyezi az alperes logóját a versenyeken, rendezvényeken, molinón, a versenyeken használt motorkerékpárján és az ott viselt saját ruházatán a felperes által meghatározott felirattal együtt, az alperes által átadott formátumban, rendezvényein az alperes logóját, szlogenjét tartalmazó reklám anyagot közzéteszi (3.2. és 4.1-2. pontok).

[4] Az alperes a vállalt kötelezettségek díjazásaként havi 3.000.000 forint+áfa díj megfizetését vállalta (11. pont). A 15. pont értelmében, amennyiben a megállapodás bármely okból a határozott időtartam lejártát megelőzően szűnik meg, a felek kötelesek egymással jóhiszeműen elszámolni oly módon, hogy a felperes a reklámszolgáltatási díjnak az általa a megszűnés időpontjáig teljesített reklámszolgáltatásokkal arányos részére jogosult.

[5] A peres felek a szerződés teljesítését megkezdték. Alperes az első havi díjat megfizette a felperesnek, a felperes pedig 2016. május 17-ig a teljesítést igazoló fényképeket, továbbá a médiajelentéseit megküldte az alperes részére. Ekkor arról tájékoztatta az alperest, hogy a versenyző az O N Bajnokság (C N T sorozat) szezonnyitó Vi futamán többször hatalmasat bukott. Ezt követően felperes a szerződés szerinti médiajelentéseit alperesnek

annak többszöri felhívása ellenére sem küldte meg. Az alperes ezért a továbbiakban nem fizetett díjat a felperesnek.

[6] Az alperes 2016. augusztus 10. napján a felek között létrejött szerződést felperes súlyos szerződésszegésére (együttműködési kötelezettség megsértésére) hivatkozással, azonnali hatállyal felmondta.

[7] A Vi balesetét követően a versenyző a C N T sorozatban – korábbi terveivel ellentétben – a felmondásig nem indult, ruházatlan, valamint motorján az alperesi cég reklámanyagát is feltüntetve a szerződés felmondásáig a következő versenyeken vett részt: OM Kupa 2016.06.17. P, OM Kupa 2016.07.03. H, R 2016.08.05-07. H.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] Felperes keresetében – többek között – 2016 május-július hónapra bruttó 11.430.000 Ft, 2016. augusztus 1-10. napja közötti időszakra bruttó 1.229.030 Ft, összesen 12.659.030 Ft díj és járuléki megfizetésére kérte kötelezni az alperest a megállapodás 15. pontjára alapítottnan.

[9] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperes a felek közötti megállapodást nem teljesítette, mivel a versenyzőt a szerződéskötést megelőző tárgyalások során bemutatott terveivel ellentétben az O N és O világbajnoksági futamokon nem indította. A szerződés megszűnésére figyelemmel szükséges elszámolás körében az volt az álláspontja, hogy a szerződésben kikötött arányos díjazás teljesítményarányos, és nem időarányos díjazást jelent, a felperes a szerződés fennállásának idejére is csak az elvégzett munkával arányos díj megtérítésére tarthat igényt.

[10] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a szerződés a lényeges feltételben történt megegyezés hiányában nem jött létre. Arra az esetre, ha a bíróság azt állapítaná meg, hogy a felek szerződésének nem volt olyan kikötése, hogy a felperesnek a versenyzőt az O N, és világbajnoki versenyeken kell indítania, és a szerződés létrejöttét állapítaná meg, kifogásként a szerződést tévedés, megtévesztés, valamint feltűnő értékaránytalanság címén megtámadta. A tévedés, megtévesztés körében előadta, hogy a szerződés megkötésekor abban a ténybeli tévedésben volt, hogy a versenyző a versenynaptárban feltüntetett versenyeken el fog indulni. A feltűnő értékaránytalanság körében arra hivatkozott, hogy nemzetközi versenyek nélkül a felperes által végzett reklámtevékenységgel nem áll arányban a kikötött díj.

Az első- és másodfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek részben helyt adva kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 12.659.030 Ft-ot és ennek 2016. október 3. napjától számított késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[12] Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felek között az írásba foglalt tartalommal reklámszerződés jött létre, amely megállapodás a Polgári Törvénykönyvről szóló

2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) szerint külön nem nevesített, atipikus szerződésnek minősül, amelyre a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Reklámtv.) reklámközvetítői szerződésre vonatkozó előírásait, és a Ptk. közvetítői, valamint megbízási szerződésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. Kiemelte, hogy a felek közötti szerződés lényeges tartalma a nem vitásan reklámértékkel bíró versenyző nemzetközi versenyeken történő részvétele volt, de mivel a szerződés nem tartalmazott sem mennyiségi, sem bármely konkrét futamon történő részvételre vonatkozó kifejezett kikötést, azt a felperes a felmondás időpontjáig teljesítette. A versenyeken, amelyeken részt vett, az alperest reklámozta, ezért a felmondás időpontjáig megilleti a szerződésben kikötött díj arányos része. Alaptalannak találta az alperes tévedés, megtévesztés, feltűnő értékaránytalanság címén előterjesztett érvénytelenségi kifogását is.

[13] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését – a késedelmi kamat mértéke tekintetében – részben megváltoztatta; egyebekben azt helybenhagyta.

[14] A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, egyetértett a döntésével is, indokolását – a fellebbezésre és a másodfokú eljárásban pontosított ellenkérelemre tekintettel – kiegészítette és pontosította.

[15] Az ítélet tábla megítélése szerint az alperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: rPp.) 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget azon állítása tekintetében, hogy a felek megállapodása alapján a felperes szerződéses kötelezettsége volt a versenyzőt a versenynaptár szerinti versenyeken indítani, és csupán ezen kötelezettség teljesítése esetén járt volna a felpereseknek a szerződés szerinti díjazás. A felek közötti, írásba foglalt szerződés nem tartalmazott ilyen kikötést, és a felperes és alperes ügyvezetőjének személyes előadása, a kihallgatott tanúk vallomása alapján sem találta megállapíthatónak az alperes által állított szerződéses tartalmat. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a szerződést a nemzetközi versenyeken való részvétel, valamint a szerződésben vállalt főszolgáltatás, a reklámtevékenység révén a szerződés megszűnéséig teljesítette, így a szerződésben kikötött díj időarányos része megillette. A szerződés 15. pontját – tételes és teljesítményarányos elszámolásra vonatkozó kikötés hiányában – a szerződés egészével összhangban a Ptk. 6:86. § (1) bekezdése értelmében úgy értelmezte, hogy ha a szerződés a határidő lejárta előtt szűnik meg, a teljesítés időarányában kell a feleknek elszámolniuk.

[16] Alaptalannak találta az alperes tévedés, megtévesztés címén előterjesztett érvénytelenségi kifogását. A szerződés tartalma körében kifejtettekben, következően, megállapította, hogy nincs olyan körülmény, amely vonatkozásában az alperes tévedésben lett volna. Az a tény, hogy a terv a szerződéskötést követően meghiúsult, megváltozott, a versenyző nem a tervben feltüntetett, hanem más versenyeken indult el, a szerződés megkötéskori érvényességére kihatással nem lehet. Ha az alperes a tervet ténynek tekintette, és abban a hitben kötötte meg a szerződést, hogy a versenyző a tervben feltüntetett versenyeken biztosan el fog indulni, ebben valóban tévedett, azonban nem bizonyította, hogy tévedését a felperes okozta, vagy felismerhette.

[17] Az ítéltábla alaptalannak találta az alperes szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalanságára alapított érvénytelenségi kifogását is. A perbeli szerződésben a felperes reklámtevékenységre vállalt kötelezettségének értéke – az ítéltábla megítélése szerint – szakértői módszerrel nem határozható meg, a szerződésben nincs olyan mennyiségi mutató, arányszám, amelynek alapján az egyes tevékenységek és így a szolgáltatás értéke megállapítható lenne. Az alperes a díj alátámasztásához semmilyen elemzést nem végzett, adatot nem kívánt meg, ezzel az aránytalanság kockázatát vállalta, ez pedig a szerződés megtámadását a Ptk. 6:98. § (1) bekezdése szerint kizárja.

[18] Az ítéltábla álláspontja szerint alaptalanul hivatkozott az alperes a felperes jogi képviselője képviseleti jogának hiányára. A felszámolás kezdő időpontjától kezdődően az adós szervezeti képviselőjévé a felszámoló vált, a szervezeti képviselő személyében utóbb bekövetkezett változás azonban a korábbi szervezeti képviselő által adott meghatalmazást, illetve az annak alapjául szolgáló megbízási szerződést nem érinti a Kúria az EBH2010. 2147. számú döntésében, és Pfv.I.26.793/2002/6. számú ítéletben is kifejtetettekre tekintettel. A felszámolás kezdő időpontját követően a felszámoló dönthet a gazdálkodó szervezet korábbi megbízási szerződése megszüntetéséről vagy megerősítéséről, a bíróság azonban a korábbi képviselő perbeli képviseleti jogának hiányát csak azt követően veheti figyelembe, ha a felszámoló a képviseleti jogosultságot megalapozó meghatalmazás megszüntetéséről nyilatkozott.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[20] Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 6:8., §, 6:58. §, 6:59. §, 6:62. §, 6:63. §, 6:86. §, 6:87 §, 6:98. §, továbbá az rPp. 3. § (2) és (3) bekezdés, 163. § (1) és (2) bekezdés, 177. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, valamint 221. § (1) bekezdés, illetve a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 34. § (2) bekezdés rendelkezéseit.

[21] Alperes véleménye szerint a perben eljáró bíróságok a tényállást részben hiányosan, részben tévesen, iratellenesen állapították, mivel valójában a felperesi ajánlatát részét képezte, hogy a versenyző az O gyorsasági motoros bajnokságon, valamint a világbajnoki futamokon indulni fog. A jogerős ítélet megállapításával ellentétben a szerződéses tárgyalások során az AA, az I, valamint a R a 2016-os év vonatkozásában nem jött szóba.

[22] A helytelenül megállapított tényállásból tévesen, a feleknek a pert megelőző egyeztetések és a bizonyítási eljárás során tett nyilatkozataival ellentétesen következtetett a másodfokú bíróság jogerős ítéletében arra, hogy a felek között szerződéses jogviszony jött létre. Az alperes részéről ugyanis a szerződéskötés előfeltétele volt, hogy a versenyző kifejezetten a C N T elnevezésű O gyorsasági motoros bajnokságban, valamint világbajnoki futamokon induljon. A megállapodás ezen versenyek finanszírozása, az O bajnokságot és a

világ bajnokságot övező fokozott figyelem és médiaérdeklődés alperesi társaság marketing stratégiájának szolgálatába állítása céljából jött létre.

[23] Alperes előadta, a másodfokú bíróság tévesen és iratellenesen, a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelve jutott arra a következtetésre is, hogy az alperes tévedését – amely szerint a felperes által adott versenynaptárat ténynek, és ebből kifolyólag bizonyosnak tekintette, hogy a versenyző a tervben feltüntetett versenyeken el fog indulni – nem a felperes okozta, vagy azt nem ismerhette fel. A felperes megtevesztette őt a tekintetben, hogy a versenyző 2016-os O bajnoki versenysorozatban történő indulása biztosított.

[24] Előadta továbbá, hogy a másodfokú bíróság a felek közötti megállapodás feltűnő értékaránytalanságára alapított érvénytelenségi kifogása tekintetében szakkérdésben foglalt állást, bizonyítási indítványát jogellenesen mellőzte. A kérdésben érdemi bizonyítást nem folytatott le, amivel megsértette az rPp. 163. § (1) bekezdésének, valamint 177. § (1) bekezdésének rendelkezéseit.

[25] A szerződés megszűnésére figyelemmel szükséges elszámolás körében alperes arra hivatkozott, hogy másodfokú bíróság ítélete a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésének megsértésével mondta ki, hogy a felperesnek a szerződés alapján időarányos díjazás jár, mivel álláspontja szerint csupán a teljesített reklámszolgáltatásokkal arányos részére lenne jogosult a szerződés megfogalmazása szerint is.

[26] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[28] Az alperes eljárási szabálysértésként a másodfokú eljárásban általa előadottakat fenntartva változatlanul hivatkozott a felperes jogi képviselője képviseleti jogának hiányára. Álláspontja alátámasztására utalt a BH1997. 402. és BH1993. 521. számú döntésekre. Tényként rögzíthető ugyanakkor, hogy a Kúria a Legfelsőbb Bíróság hivatkozott döntésekben elfoglalt álláspontját felülvizsgálta, és a jogerős ítéletben felhívott döntéseken túl például a Cgf.VII.30.342/2013/3. számú végzésében is kifejtette, amennyiben a jogi képviselő az rPp. 70. § (2) bekezdése szerint korlátozás nélküli, az eljárás befejezéséig hatályos meghatalmazást kapott, és az rPp. 71. §-a értelmében a felszámoló a korábbi törvényes képviselő által adott meghatalmazást nem vonta vissza, a jogi képviselő újabb meghatalmazás nélkül jogosult a perben eljárni. Az ítélőtábla jogerős ítéletében kifejtett álláspont megegyezik a Kúria gyakorlatával. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a Kúria a 2012. január 1. után hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatahoz van kötve, jogegységi eljárás kezdeményezésének pedig nem látja indokát.

[29] Az alperes további eljárási szabálysértéseként állította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az rPp. 3. §-ában meghatározott tájékoztatási kötelezettségét. E körben a Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, így az elsőfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértés csak a másodfokú bíróság jogsértő eljárásán keresztül vizsgálható. Az alperes ugyanakkor nem hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az ítélet tábla nem tett eleget az őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének, illetve, hogy emiatt a jogerős ítélet jogszabálysértő.

[30] Az rPp. 206. §-ának megsértése körében az alperes vitatta a jogerős ítéletben megállapított tényállást. Megítélése szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokat mindkét fokon eljáró bíróság kirívóan okszerűtlenül értékelte, felperes perbeli előadását fogadta el az alperes vitatásával szemben. A Kúria rámutat, töretlen gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban – annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt – a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésének csak rendkívül kivételes esetben van mód. A felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.; Gfv.VII.30.307/2020/9.; Pfv.III.21.564/2019/4.). Az adott ügyben ennek feltételei – szemben a felülvizsgálati kérelemben írtakkal – nem állnak fenn.

[31] Az elsőfokú bíróság – helyesen alperes bizonyítási terhe mellett – vizsgálta az alperes szerződéskötési akaratát, a szerződés tartalmát, és ennek érdekében a szerződéskötés előzményei, körülményei feltárása érdekében széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le. Személyesen hallgatta meg a peres felek szerződéskötéskor eljáró képviselőit, őket szembesítette, tanúként hallgatta ki az alperes műszaki és kereskedelmi igazgatóit és a versenyzőt. Ítélete 10-11. oldalán értékelte a tanúvallomásokat, egybevetve a becsatolt elektronikus levelezés tartalmával, az írásba foglalt szerződéssel és az alperes által a felmondásban közölt okkal. Mindezek együttes mérlegelésével, indokolási kötelezettségének eleget téve állapította meg, hogy az alperes nem tudta bizonyítani azon állítását, miszerint a felperes a versenyző versenynaptárában szereplő futamokon való indulására kötelezettséget vállalt volna, illetve hogy ez volt a szerződéskötés feltétele. Erre tekintettel a másodfokú bíróság alappal fogadta el ítélezése alapjául az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást.

[32] Az alperes ugyan a felülvizsgálati kérelmében több helyen is hivatkozott iratellenességre, azonban a tényállás körében (rPp. 206. §) csupán egy konkrét iratellenes megállapítást jelölt meg, miszerint a jogerős ítéletben írtakkal szemben a versenyző 2016. szeptember 2. és 4. között nem vett részt lában nemzetközi futamon. Ennek azonban nincs az ügy érdemére kihatása, mert a megjelölt verseny az azonnali hatályú felmondást követő időszakra esett, így a felperes teljesítésének megítélése szempontjából semmilyen jelentőséggel nem bír. Annak sincs perdöntő jelentősége, hogy szóba került-e a megelőző tárgyalások során az O bajnoki futamokon kívül a versenyző más versenyeken való részvétele is, vagy sem, mert az eljáró bíróságok döntésének alapját az képezte, hogy a felperesnek nem volt szerződéses kötelezettsége a versenyző indítása a versenynaptárában szereplő versenyeken.

[33] A Kúria megítélése szerint az eljáró bíróságok a Ptk. 6:8., 6:63., 6:86. és 6:87. §-ok megsértése nélkül állapították meg, hogy a felek között a szerződés létrejött, és jogszerűen értelmezték annak tartalmát is. A peranyagból egyértelműen megállapítható, hogy a versenyző tervei között szerepelt az O N és két világbajnoki futamon való részvétel 2016-ban, és addigi pályafutása alapján valószínűsíthető is volt a szerződéskötéskor, hogy a szerződéses időszakban ezek a tervek megvalósulnak. Az alperes nyilvánvalóan ezen tervek ismeretében döntött a perbeli szerződés megkötéséről, mérlegelve annak reklámértékét. Ahogyan azonban arra az ítéletábra is rámutatott, közismert, hogy a versenysportban vannak bizonytalansági tényezők (például egy esetleges bukás, baleset vagy a versenyen történő indulás egyéb akadályai, ami az adott esetben az első O bajnoki futamon, a későbbi versenyekre is kiható módon meg is történt). Ebből következik, hogy a felperes részéről meghatározott versenyeken történő indulásra vonatkozó szerződéses kötelezettségvállalás esetén azt kifejezetten rögzíteni kellett volna a szerződésben, illetve, ha az alperes a versenyző versenynaptárában szereplő versenyeken való részvételét a szerződés feltételének, lényeges tartalmának tekintette, úgy azt a Ptk. 6:63. § (2) bekezdése alapján egyértelműen kifejezésre kellett volna juttatnia.

[34] Erre tekintettel helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felek között az írásba foglalt tartalommal jött létre a szerződés, amelyben a felperes azt vállalta, hogy a versenyzőt közelebbről meg nem határozott (nemzetközi) versenyeken indítja, amelyeken a szerződésben vállalt módon reklámozza az alperest. Ettől eltérő következtetésre nem ad alapot az sem, hogy a felek szerződése az alperes által hivatkozottak szerint nem tartalmaz teljességi záradékot. A feleknek nem volt korábbi olyan megállapodása, amelyet hatályon kívül helyezhettek volna, a perbeli megállapodást pedig a megelőző írásbeli és szóbeli tárgyalásaik eredményeként kötötték meg. Ezek során az alperes a versenyző ismertett tervei teljesítését a felperes szerződéses kötelezettségeként saját állítása szerint sem fogalmazta meg. Az pedig, hogy ő úgy ítélte meg, hogy ezen elvárása annak kifejezése nélkül is a „napnál világosabb volt”, a Ptk. 6:87. § (2) bekezdése szerint a felek korábbi jognyilatkozatainak figyelembevételével mellett sem eredményezi, hogy a szerződés alperes által állított tartalommal jött volna létre.

[35] A tekintetben a tényállás nem volt vitatott, hogy a versenyző a szerződés felmondásáig milyen versenyeken vett részt, és hogy azokon a felperes a szerződés szerint reklámozta az alperest. Ezzel kapcsolatosan az alperes perben előadott álláspontja az volt, hogy ez nem minősült szerződésszerű teljesítésnek, egyrészt mert ezek a versenyek nem szerepeltek a versenyző versenynaptárában, másrészt nem nemzetközi, magyarországi helyszíneken kerültek megrendezésre. Figyelemmel a korábban kifejtettek, illetve arra, hogy az írásba foglalt szerződés a versenyek tekintetében nem tartalmazott megkötést, továbbá az alperes nem cáfolta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy azok között a R a helyszíntől függetlenül nemzetközinek minősül, nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor a felperes felmondásig terjedő teljesítését szerződésszerűnek tekintették.

[36] Az arányos díjazással összefüggésben a Kúria maradéktalanul osztotta a jogerős ítéletben kifejtetteket, miszerint a szerződés 15. pontját a szerződés egészével, különösen a 11. pontban naptári hónapra megállapított díjtétellel összhangban úgy kell értelmezni, hogyha a szerződés a határidő lejártá előtt szűnik meg, a teljesítés időarányában kell a feleknek elszámolniuk, az felel meg a teljesített reklámszolgáltatással arányos díjnak. Tételes, teljesítményarányos elszámolás a szerződés egyéb rendelkezéseiből sem következik, azt alátámasztó szerződéses rendelkezésre az alperes sem hivatkozott, így az alperesnek a mennyiségarányos elszámolásra való hivatkozása alaptalan. A fentiekre tekintettel nem volt

szükség a teljesítményarányos díjazás megállapítása céljából szakértő kirendelésére, erre irányuló bizonyítási indítványa egyébként sem volt az alperesnek.

[37] A feltűnő értékaránytalanságra történt hivatkozás kapcsán a Kúria egyetértett a jogerős ítéletben kifejtett állásponttal, hogy az adott tényállás mellett szakértői bizonyítás lefolytatására nem volt szükség, mert a feltűnő értékaránytalanságra alapított megtámadási kifogás nem vezethetett eredményre. Utal arra, a Ptk. részben kiegészített szabályozással fenntartotta a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben (a továbbiakban: rPtk.) is szabályozott szerződéses szinallagma kirívó sérelme miatti megtámadás lehetőségét. Változtatást jelent, hogy a Ptk. tételesen is kimondja, nem támadhatja meg a szerződést az, aki a feltűnő értékaránytalanságot felismerhette, vagy annak kockázatát vállalta. Így nem illeti meg a megtámadás joga többek között azt sem, akit súlyos gondatlanság terhel az értékaránytalanság fel nem ismerése tekintetében. Az ítéletábra e rendelkezésre alapítottan egészítette ki az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását, hangsúlyozva: az alperes a szerződéskötéskor semmilyen adatot nem kívánt meg, a díj alátámasztásához nem végzett semmilyen elemzést. Ezt úgy értékelte, hogy az alperes vállalta az aránytalanság kockázatát. A Kúria egyetért az ítéletábra álláspontjával, emellett rámutat az alábbiakra is.

[38] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, a perbeli védekezése azon alapult, hogy a díjat abban a hiszemben tartotta elfogadható ellenértéknek, hogy a szerződés lényeges tartalma szerint a versenyző a versenynaptárban felsorolt O bajnoki futamokon, valamint Oországi VB futamokon fog elindulni. Ha pedig ezt a szerződés nem tartalmazza, akkor a díj aránytalan. A Kúria hangsúlyozza, a feltűnő aránytalanság szabályai alapvetően nem változtak az rPtk.-ban írtakhoz képest. Ezért tekintette változatlanul irányadónak a Kúria a Ptk. alkalmazása körében is a feltűnően nagy értékkülönbség és az ellenszolgáltatás megállapításánál irányadó szempontokról szóló PK 267. számú állásfoglalást az új Ptk. alapján elbírálandó ügyekben irányadó elvi iránymutatásokról szóló 1/2014. Polgári jogegységi határozatában. Mindebből következik az is, hogy a feltűnő értékaránytalanság megítélése körében irányadónak tekintendő a Kúria, illetve a Legfelsőbb Bíróság rPtk. alapján kialakított, követett gyakorlata is.

[39] A feltűnően nagy értékaránytalanság vizsgálatát a Ptk. is a szerződéskötés időpontjában írja elő. Következésképpen figyelmen kívül maradnak a szerződés megkötését követően bekövetkezett körülmények. Az adott esetben a felek megállapodásának nem volt része a versenynaptárban szereplő versenyeken való részvételi kötelezettség, ugyanakkor annak lehetősége a szerződéskötéskor reális volt, annak megvalósítását a felperes tervezte, az alperes pedig annak ismeretében és reményében kötötte meg a szerződést. A következetes bírói gyakorlat alapján azonban a szerződéskötéssel elérni kívánt és reálisan megvalósítható cél figyelembevételével megállapított vételár (díj) feltűnő aránytalansága nem állapítható meg azon okból, hogy az a cél utóbb meghiúsult (BH2009. 177., BH1998. 377.).

[40] Az alperes felülvizsgálati kérelmében részletesen indokolta, hogy miért tekinti jogszabálysértőnek a tévedésre, illetve megtévesztésre alapított érvénytelenségi kifogásait elutasító döntést. Ugyanakkor ezen hivatkozásaival összefüggésben nem jelölt meg a felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértést, nem hivatkozott a Ptk 6:90-91. §-aira mint megsértett jogszabályhelyekre. Ez önmagában kizárta ezen érvelése érdemi vizsgálatát az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben írtakra tekintettel.

Eszerint ugyanis a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelem azon része, amelyik ezen tartalmi követelménynek nem felel meg, nem alkalmas érdemi elbírálásra.

[41] A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[42] Az alperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelem következtében köteles a felperes jogi képviselési díjból álló eljárási költségének megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. A Kúria azt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján határozta meg. Az ügyvédi munkadíj az áfát tartalmazza. Köteles továbbá az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdése alapján.

[43] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2021. április 20.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/

tisztviselő